

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Instrvctio R. P. Bartholomæi Riccii Societatis Iesv
Theologi De Modo Recte Meditandi De Rebus Divinis**

Ricci, Bartolomeo

Mogvntiæ, 1605

5 Formula meditandi in solum scripturæ textum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59608](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59608)

FORMULA MEDITANDI
in solum Scriptura sacra
textum.

C A P. V.

PRO huius meditationis argumento
sumpsi historiam cæci nati, quia conti-
net personas, verba, & actiones varias. S.
Ioannes cap 9. Euangelii sic eam inchoat,
ET prateriens IESVS, Vidit cæcum à nati-
uitate, &c. Facta igitur oratione præpara-
toria consueta historia in hunc modum
summatim ob oculos ponitur Cæcus, post-
quam luto illuminatus fuit à Christo, sæ-
pius à Phariseis examinatus est, vt calum-
nari possent miraculum, ac deniq; turpiter
ab illis eiectus à Domino inuentus est, iam
fide vera, & notitia filii Dei illustratus, vnde
& genibus flexis eum adorauit. Pro petiti-
one deinde dic. Domine, præbe mihi, quæso,
gratiam audacter doctrinam tuam defen-
dendi, & imprimis aduersus eos, qui vitam
solitariam & spiritualem irrident. PRO loco
deniq; in hoc initio repræsentato mihi pla-
team, in qua versabatur cæcus, deinde viam
piscinæ, tum ædes Phariseorum.

Aggrediens ergo Intellectus considera-
tionem

tionem vocolæ, ET, Particula, inquit est copulatiua, & principium capitis. vnde apparet hanc cæci illuminationem proximè secutam post ea quæ antegresso capite sunt narrata, de Christi è templo digressu, cum Iudæi eum vellent lapidare. Vbi animaduerto incredibilem Christi benignitatem, tum quod æquo animo tantam contumeliam sustinuerit, tum quod non destiterit eo ipso tēporis puncto nouo beneficio gentem illam afficere. Imò duplicem hic beneficentiã noto, cum B. Chrysostomo, nempe Dominum hoc miraculū patrasse non modo in commodum pauperuli istius cæci, verum etiam vt prædura lapidatorum suorum corda hoc caritatis officio emolliret, ac vt loquitur Apostolus, *carbones ignis super eorum capita congereret.* *Rom. 12.* Et hic VOLUNTAS dicit. Statuo in animo meo, me, adiuuante diuina gratia, in posterum benefacturum aduersariis meis, etiamsi recenti me iniuria affecissent, vt paream dicto Christi. *Bene Matt. 5. facite his, qui oderunt vos PRÆTERIENS.* Credo, ait Intellectus, Christum data opera vitam iniisse, in qua erat iste cæcus, vt illum illuminaret. Hic memoria dicit, conuenire huic rei parabolam de eo qui Hierosolyma *Luc. 10.* discedens incidit in latrones. Circa quam discut-

discurrens intellectus, confert Christum cum tribus qui sauciatū à latronibus viderunt, & dicit. Video de sacerdote scriptum. *Et viso eo pertransit.* De Leuita similiter dicitur. *Cum esses secus locum, & videret eum pertransit.* De Samaritano verò *Samaritanus autem quidam iter faciens, sensit secum eum, & videns eum misericordia motus est.* Vnde concludo, inquit, Christum instar Samaritani accessisse cæcum, aspexisse, & à cæcitate curauisse.

VIDIT. Non existimo simplicem quendam fuisse intuitū, & perfunctoriè factum, vti fuerat istius sacerdotis, & leuitæ, sed firmum & immotum vti fuerat Samaritani. Tamque serio intentum se Christus demonstravit, vt occasionem discipulis dederit sciscitandi. RABBI *quis peccauit?* iam enim forte obseruarant nihil fortuito, sed consideratè omnia ab eo fieri. Memores ergo eorum quæ audierant ad paralyticum dicta, cum sanasset eum iuxta piscinam. *Ecce sanus factus es, iam noli amplius peccare,* cogitabāt, si ille ob peccata sua, in paralytin incidit, forte & hunc miserum hominem propter peccata sua, parentum uenatum cæcum. Hic voluntas confusionis sui actum exercet, propterea, quod conspe-

Iuan. 5.

cto in

sto in viis paupere, sæpe vultum auerterit,
 contra doctrinam B. Ambrosii ita in Lucam Lib. 8.
 scribentis. *Verum ne cacum illum tanquam
 fastidiosi pauperum cito reliquisse videamur,
 & transisse ad diuitem. expectemus eum, quia
 expectant & Dominus.*

INTERROGAVERUNT. Obseruo Euange-
 listam vti numero plurali, & quæstionem
 illam attribuere omnibus discipulis: quod
 fecit vel quia omnes eam proposuerunt,
 vel quia omnibus idem animus fuit, eo
 quod vni proponenti ceteri applauserint.
 Mihi certe viderur ita res contigisse. om-
 nibus enim hominibus innatum est cu-
 riosè in aliorum facta inquirere, calami-
 ratesque & ærumnas attribuere eorum
 noxæ, vel possumus dicere Euangelistam
 per Synecdochen plurali numero pro sin-
 gulari vsu. Vnde colligo plurimum refer-
 re, versetur aliquis in societate bonorum,
 necne? fit enim, vt quod ab vno fit, omni-
 bus tribuatur. Ad quod propositum
 Memoria quærens simile exemplum, ait.
 Occurrit mihi murmuratio Iudæ de
 unguento pretioso, à Magdalena in ca-
 put Christi effuso, vt narrat S. Ioannes. Ioan. 12.
*Dis-
 cit ergo Quis ex discipulis eius IVDAS
 Iscariot.*

Matt. 26. Iscariotes, &c. Et nihilominus S. Matthæus attribuit eam omnibus discipulis, dicens. *Videntes autem discipuli indignati sunt.* Vnde disco, quã sedulò cauere debeant, qui in cœnobis, vel alia congregatione pia viuunt, ne prauum exemplum præbeant, cum videamus lapsum vnus in totam redundare communitatem. Quomocunq; autem res se habuerit, hoc est, siue vnus, siue plures quæstionem illam proposuerint, nõ tamen abfuit curiositas, & idcirco dicit voluntas. Cauebo hoc vitiũ eo studiosius, quo communius est. Potest enim fieri, quod Euangelista ex industria scripserit quæstionem positam à discipulis, vt innueret hanc imperfectionem posse quoq; cadere in homines spirituales, si parum cauti sint.

Joan. 3.

QVIS PECCAVIT. Intellectus indagans causam huius quæstionis ab Apostolis motæ ait Forte mota est, ob responsum alias à Domino datum Paralytico. *Ecce sanus factus es, iam noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat.* ac idè existimarint, nullum cuiquam malum, nisi ex peccato antegresso, euenire, & idè videri hunc quoque cecum deliquisse. Quod autem cogitarunt, hoc verbis etiam expresserunt: difficile enim est conceptus animo inclusos diu retinere

tere, iuxta illud Iob. *Conceptum sermonem Iob. 4.*
tenere quis potest? Hic voluntas dicit. Pro-
 positum facio custodiendi & refrenandi
 mentem meam, ne facile sinistram de pro-
 ximo opinionem, vel aliquid aliud confi-
 deratè concipiam: sic enim non facile in in-
 considerata verba erumpam.

HIC AVT PARENTES EIVS. Hæc quæ-
 stio; inquit Intellectus, videtur mihi vel cu-
 riosa, utpote qua alienæ conscientia arcana
 inquirantur, vel æquo audacior, quasi ipso-
 rum iudicio doctrina illa locum non habe-
 ret, in cæco dicto, quando quidem, peccare
 non potuerit, antequam natus esset. Et ex
 altera parte non ignorabant scriptum Eze-
 chielis 18 *Filius non portabit iniquitatem pa-*
tris, ac proinde nec ob peccata patrum po-
 terat cæcitas illa contigisse.

NEQ. HIC *Peccavit, neq. parentes eius.*
 Hic, ait Intellectus, imprimis considero, in-
 victam Domini mansuetudinem, qui cum
 iure eos posset de curiositate, vel arrogan-
 tia reprehendere, non tamen fecit, imo be-
 nigno responso instruxit, non omnes cala-
 mitates hominibus contingere ex ante-
 gressu peccato proprio, vel parentum, sed
 aliis quoque de causis. Atque hic Memoria
 suggerit Dominum & alias, nunc suavius,

Y NUNC

Ioan. 21.

nunc acrius curiosis discipulorum postulat
tis respondisse. Suavius quidem B. Petro,
cum de B. Ioannis vita expiscaretur. *Hic au-*

Matt. 26.

tem quid? Respondit enim *Quid ad te tu me*
sequere Acrius verò cum eidem dixit. *Vade*

post me Satana, scandalum es mihi Unde
voluntas colligit pro superioribus non esse
semper arguendos asperius subditos, sed
dissimulatione nonnunquam utendum: de-
inde pro gravitate lapsuum reprehensiones
faciendas Longiusq; progrediens intelle-
ctus addit. Deprehendo in hoc cæco ma-
gnam patientiam, & humilitatem, quia ad
iniuriam sibi à discipulis illatam conticuit.

Adhæc animaduerto singularem Dei erga
suos providentiam; suscepit enim cæci de-
fensionem, dicendo. *Neg, hic peccavit. Ecce*

Luc. 10.

Similem huic actum producit Memoria,
de defensione Domini pro Magdalena, cõ-
tra querelam Matthæ dicentis. *Domine non*
est tibi cura, quod soror mea reliquit me se-
lam ministrare?

SED UT MANIFESTENTVR Geminum, ait
Intellectus, mihi videntur hæc verba habe-
re sensum. Vnus est, ut dicatur eum ideo
cæcum natum, quo Christus eum postea
illuminaret. Alter, esto sit ex causa na-
turali vel morali ita natus, Christum oc-
casionem

MEDITANDI PARS II. 339

ratione illa usum ad faciendum miraculum. Ego cum B. Augustino libenter assentior primo sensui. Neq; ideo mihi in mentem venit cogitare, cæcum, si id sciuisset, conquesturum fuisse de iniustitia. natus enim erat in peccato originis, ratione cuius solus poterat cæcitate illa multari. Secundo, quia etsi creator ordinarie omnibus hominibus videndi impertiat facultatem, tamen facultas illa donum Dei est. Conditio verò doni est, ut sicut confertur gratis, ita sine iniuria vlla negari queat. Tertio, etiamsi debita fuisset, velut ordinaria, & ad integritatem hominis necessaria, tamen sine vlla iniuria à Domino illi negari potuit, quia id ad manifestandam eius diuinitatem profuit, cuius beneficio mundus erat saluandus quæ salus cum fuerit bonum commune, merito à quouis particulari homine priuato alicui damno erat anteponenda. Quocirca mihi persuadeo, si huic homini ante natiuitatem constitisset se nasciturum propter dictam causam, illum æquo animo laturum fuisse. Quarto, & vltimo, etiamsi omnes dictæ causæ defuissent, tamen adhuc Dominus iure negare potuisset illi aspectum, quia egregie eum postea com-

Y 2   pensa-

penfauit afpectu multo nobiliore, nempe animæ, quando diuina fide à Chrifto donatus eft. Qua de caufa laudamus, verbi caufa, chirurgum, qui cauterio inuffit brachiū, vt falutem afferret capiti.

OPERA DEI. Loquitur in plurali, quia primum Deus in hoc homine declarauit fuam bonitatem, fanando eum in corpore & anima. Secundo omnipotentiam: cæco enim nato reftituere videndi facultatem per fe non potefl nifi qui infinita præditus eft virtute. Noto etiam quicquid hic factū circa cæcum, vocari opus Dei, quia voluit Chriflus, & factis miraculofis, & verbis difertis, inquit Chryfoftomus, patefacere fe efle Deum.

ME OPORTET operari. Credo Chriflum ideo dicere fe astrictum ad patrandam miracula, vt confirmaret, quod dixerat capite præcedenti. *Ego non quero gloriam meam,* & quo ora Iudæorum obftuaret, qui facile obmurmuraffent, fi cognouiffent ei liberū fuiffe abftinere à miraculis. Nec ideo adempta illi fuit libertas arbitrii: fed tantum indicat, fe obligatum fuiffe ad patendum æterno patri. obedientia autem perficit potius liberum arbitrium, quam tollit. Vnde colligo, inquit voluntas boni Religiofi, me non

non secus obligatum ad obsequendū mandatis, vt existimem moraliter mihi impossibile, vel vt non obsequar, vel vt contrarium faciam. Ac pariter non posse me quacunq; obmurmuratione, vel ludibrio ab hoc instituto deterreri, sicut nec Christus sannis & irrisionibus Phariseorum à faciendis miraculis abduci potuit. Denique statuo, me prauum illum affectum radicitus ex imo corde euulsurum, quem dæmon solet iniicere, nempe vt ideo ægrius, quod alioquin sponte eram facturus perficiam, quoniam à superiore mandatum est. Video enim Christum gaudere & gloriari sibi, quæ facturus erat, esse imperata.

OPERA HVS, *qui misit me.* Hic quoque loquitur numero plurali: etiam si enim redemptio nostra, propter quam missus fuit, vnicum opus fuerit quasi vniuersale, continebat tamen in se multa particularia: ex quibus vnum erat, per doctrinam & miracula demonstrare se esse filium Dei. Si vero sigillatim de hoc miraculo locutus est, arbitror ideo plurali numero vsu, vt me doceret, vnum præstando præceptum, se reliqua non obliuisci, sed memoriæ impressa tenere. Credo etiam eum vsurpasse periphrasin illam, vel circumlocutionem. *Esse*

qui misit me. loco, PATRIS, vt clarius ostenderet, quantopere obligatus esset ad patrandum hoc miraculum, dicens se speciatim missum in hanc rem, atq; etiam ad patefaciendam suam subiectionem, quatenus erat homo. Poterat quidem, inquit B. Augustinus, tum qua homo, tum qua Deus appellare opera sua, sed maluit partim ex humilitate, partim ex desiderio omnem gloriam in Deum conferendi, attribuere Patri.

DONIC DIES EST Metaphora est, ait Intellectus, quasi dicat, *dum vivo.* Nam sicut laboribus ordinariè dicatus est dies, nox ita bene operandi tempus homini concessum est dum adhuc est in viuis, secundum illud Psalmi. *Nos qui vivimus, benedicimus Domino.*

Psal. 113.

VENIT NOX. Nox, eadem metaphora, hic pro morte ponitur, quando nemo potest operari, iuxta illud. *Non mortui laudabunt te Domine.* Adhuc obseruo, quod dicat. *Venit,* tempore presentis, ad declarandum ingens moriendi desiderium, iuxta dictum postea prolatum. *Desiderio desideravi hoc*

Luc. 22.

Pascha manducare vobiscum. Pascha, id est transitum ex hac vita.

QUAMDIU sum in mundo, lux sum mundi.
Pex-

Persistit in eadem metaphora. vt sit sensus.
 Sicut, quamdiu sol ille corporeus supra ter-
 ram existit, non potest non radiis suis or-
 bem illustrare: Sic ego, cum sim lux *qua il-* *Ioan. 1.*
luminat omnem hominem venientem in hunc
mundum, ex Patris mei mandato teneor
 doctrinæ meæ radios, miraculorumque
 splendorem emittere in *μικροκόσμον* homi-
 nem. Huc Memoria adfert, quod B Ioannes *Ioan. 3.*
 Euangelista scripsit de S. Ioanne Baptista.
Erat lucerna ardens, & lucens In quæ verba
 dicit Intellectus. Noto eorum ordinem,
 primo enim vocat ardentem, tum lucen-
 tem, & sic ratiocinor. Quemadmodum
 lucerna illuminare non potest, nisi ardeat,
 sic neq; concionator, neq; Prælati potest
 efficaciter inflammare alios, nisi & ipse sit
 inflammatus. Hunc autem modum illumi-
 nandi homines per opera bona, consuluit *Matt. 5.*
 Christus, cum dixit. *Sic luceat lux vestra corâ*
hominibus, & videant opera vestra bona.

CUM HOC DIXISSET. Verba sunt Eu-
 angelistæ, repetitioque summaria dicto-
 rum Christi. quod ideo factum cogito, vt
 commonefaceret nos ea nō esse à Domino
 fortuito prolata, sed admodum cōsideratè,
 tum propter rationes iam allatas, tū vt in-
 nueret, quandoquidē Dominus verbis filius

Dei satis esset declaratus, idem etiam confirmaretur factis miraculis.

EX PVIT *in terram, & fecit lutum ex spu-
30, & linsit lutum super oculos eius.* Pergo credere, inquit Intellectus, Dominum illuminasse cæcum luto. Primo, vt demonstraret id factum virtute non naturali, sed diuina: lutum siquidem non solum non insitam habet huiusmodi vim, sed prorsus contrariam, hoc est, excæcandi. Ne vero quis tribueret vim illam aquæ, Luto non aquam adhibuit, sed sputum. Quo etiam, inquit Ambrosius, ostendit se esse hominem diuinum, vt pote cum potentissimum illud spiritum ex ipso Christi corpore processerit. Hic Memoria adducit duorum cæcorum exemplum, quos B. Matthæus refert illuminatos: *Matt. 9.* vnus c. 9. & alterius, c. 20. vt intellectus vtrisque collatis indicet, in quibus conueniant, & in quibus discrepent, fructusque aliquis spiritualis excerpatur. Quod prætermitto facere, ne nimium prolongetur Meditatio.

V A D E, L A V A *in natatoria Siloe.* Primo animaduerto, ait Intellectus, Euangelistam ipsum sollicitum fuisse de interpretatione vocis *Siloe.* Quod interpretatur, inquit, *Missus,* vel Legatus. Vnde Augustinus tractatu

34. collegit esse nomen Messiae. *tam quis sit missus*, inquit, *agnoscitis: ille enim nisi fuisset missus, nemo nostrum esset ab iniquitate dimissus.* Et longius progressus Intellectus dicit, Credo Dominum voluisse restituere oculorum lumen subito illi, uti fecerat aliis, misisse autem ad aquas Siloe, ut, quoniam per totam urbem iter faciendum erat, ab omnibus lutum oculis appositum conspiceretur, & postea ab iisdem in reditu videndi facultate donatus agnosceretur, sic manifestius illustriusque, efficeretur miraculum. Vel id factum est, ut fides eius & obedientia probaretur.

ABIIT ERGO, & lauit, & venit *videns.* Sunt verba Euangelistae. Et ego, inquit intellectus, credo illa non solum dicta, ut exitus rei intelligeretur, verum etiam ut aduerterem, recuperatum sensum oculorum fuisse quasi obedientiae eius premium, caeterarumque virtutum, quas in hoc facto declaravit. Inter quas primo est Patientia, qua passus est luto liniri oculos videtur non potius murmuraturus fuisse, dicturusque luto magis excecari, quam illuminari oculos: esse ineptum illum modum restituendi aspectum, potius se debuisse verbo uno sanari, sicut quidam sanatus est apud B. Lucam cap. 18. Verum

nullum eiusmodi verbum effutiit. Secunda virtus est Fides, qua credidit, non vacillando vnquam in illa, neq; in principio, neque per viam, licet ratio humana suggerere illi potuerit hoc remedium vel noxium esse, vel saltem inutile, vtpote probè conscius, multos in illa piscina ablutos, nec tamen illuminatos. Tertia est obedientia, quam demonstrauit dando se in viam, & lutum abluendo. Ad hoc propositum Memoria proponit murmurationem, & exigua obedientiam Naaman, quando Elizaus ei mandauit vt septies tingeret se aquis Iordanis, si vellet liberari à lepra.

4. Reg. 5.

VICINI, & qui viderant eum prius, quia mendicium erat, &c. Hic Euangelista, ait intellectus, exprimit quæ contentio orta sit inter vicinos de hoc cæco, essetne ipse, an alius; vt animemur ad ferendas patienter aliorum obtreccionem, & querelas de nobis. Ex responso autem à cæco facto, cum dixit, EGO SUM, colligo, inquit Intellectus, eius humilitatem: nec enim puduit eum fateri se fuisse cæcum. & mendicum, sed disertè confessus est, ad animandos homines spiritales, vt audacter, quando ita conuenit, patefaciant suam vilitatem, & ad pudefaciendum eos, qui præ verecundia
illam

illam cælant. Quanquam & hoc responsum ab eo datum auguror, vt se gratum ostenderet benefactori, testimonium præbendo miraculo.

Quomodo aperti sunt tibi oculi? Naturale est homini indagare causam rerum miraculosarum, raroque contingentium, & idcirco isti percontantur, qua ratione cæcus facultatem videndi receperit? Obseruo autem eos non quærere, quomodo videat, sed quomodo aperti sint eius oculi; quod pertinet ad amplificationem miraculi, nonnulli siquidem cæci sunt, qui integrum oculi organum habent quidem intra suas pelliculas, sed ob impedimentum, ad videndum inidoneum. verum huic cæco, nullum vnquam oculorum organum fuisse videtur, vt apparet ex modo loquendi istorum. *Quomodo aperti sunt tibi oculi?* Supponunt enim palpebras iam corrugatas & contractas, quod natura facere solet, ne detur vacuum. Et ideo quidam Doctor existimat, Dominum ex luto duos quasi globulos confasse, & sublatis palpebris concauitatem vtramq; compleisse, & dum lauarentur palpebræ in veros oculos commutatos, forte vt demonstraret se esse, qui quondam hominem primum ex luto condidisset.

RESPON-

RESPONDIT *ille homo*. Vicini tantum percontati ab illo erant, quo modo sanatus esset: ille verò addidit, & à quo sanatus esset, suæ lætitiæ declarandæ causa, quæ naturaliter dilatat cor, & promptiorem hominem ad loquendum reddit. Noto præterea pronomen *ILLE*, quo indicavit, Christi nomen iam fuisse celebratum. Considero deinde, quod vocarit *hominem*, vt demonstraret, illum, vt erat, esse hominẽ cum quo nullam ante consuetudinem habuisset: & ideo nec nomen eius expressit. Tantum rumore didicerat vocari *IESVM*. Nec dubito eum hac ratione à Spiritu sancto motum obtexisse suspicionem, vel malitiam ipsorum, quandoquidem facile vel suspicari, vel comminisci potuissent, eũ ex intima amicitia cum *IESV* inita, finxisse se cæcum, & petiisse à cæcitate liberari.

QVI DICITVR IESVS. Quamuis nunquam ante vidisset *IESVM*, videtur tamen potuisse scire, sibi redditum lumen à *IESV*. poterat enim à circumstantibus, vt alius quidam cæcus fecerat, nomen expiscari, vel ex communi hominũ fama didicisse, vocari *Iesum* illum qui faceret miracula, vel denique ab ipso Christo, cum luto oblinirentur oculi, cognouisse. Quomodocunq; autem resciverit,

uerit, prodendo eius nomen, & demonstra-
uit se gratum benefactori, & miraculorum
Christi factus est prædicator. **LVTVM FECIT.**
In hoc respondendi modo noto prudenti-
am hominis, dum ait Christum fecisse lu-
tum, cum tamen facientem non vidisset,
poterat enim sensu tactus illud cognosce-
re, cum oculi oblinirentur. Et ideo sputi
nullam mentionem fecit, quia tactu non
potuit percipere, lutum sputo esse tempe-
ratum. Vnde colligo, ait volūtas, me in ser-
mone debere esse circumspectum, ne erro-
ri, vel offensionis locus detur. **VBI EST ILLE?**
Ita locuti sunt, aut quod sciscitarentur, vbi
esset Iesus, vt se illi adiungerent, vel vt eum,
tanquam festi violatorem ad Phariseos
pertraherent, aut vt suo iudicio alterutrum
cognoscerent. Sed bene respondit cæcus, se
nescire, vel quia reuera nesciebat, vel quia
animaduerteat dolū latere in quæstione.

ITERVM interrogabant. Repetuerunt
Pharisei interrogationem, quia non erant
contenti responsione vicinorum. Et aduer-
to eum surpare tempus imperfectum, quia
multi idem erant deinceps sciscitaturi. Ex
responso autem eius consecutum est inter
eos schisma, vt alii ad Christi partes accede-
rent, alii verò veritatis lucem pertinaciter
refuge-

refugerent, dicentes. *Non est hic homo à Deo, qui Sabbathum non custodit,* quasi dicerent, fieri non posse, vt spiritus Dei insit illi, qui debitum cultum non defert diebus festis. Arbitrabantur enim inter seruilia opera lege vetita numerandam illam compositionem luti, & linitionem super oculos cæci à Christo factam. Qua re animi sui malignitatem ostendebant, quod ex re tam leui, tam grande crimea conficerent, ex musca elephantum, cum non ignorarent chirurgos quotidie, atque etiam diebus festis occupatos in conficiendis vnguentis & emplastris, quæ longe plus temporis quam confectio luti requirunt. Longius verò progrediens intellectus ait, homines nimium suis affectibus indulgentes, ex vno actu, statim inferre generales propositiones & perpetuas, vt quod semel factum est, ordinariè & semper fieri credatur. Qui verò Christi partes adierant, dixerunt. *Quomodo potest homo peccator hæc signa facere?* Conferens autem intellectus has duas responsiones dicit. Istos non asserere affirmatè Christum non esse peccatorem, sed dicere quasi admirantes de contrario, idque cum aliqua dubitatione: illi verò id asseruerunt absolutè. Vbi veram video reddi
docti.

doctrinam traditam à Christo apud B. LV- *Luc. 16.*
CAM, dum ait. *Filii huius seculi prudentiores*
filii lucis in generatione sua sunt.

TU QUID DICIS? Dubium est, cuius sint
hæc verba, obstinatane factionis an con-
uersæ. Obstinatæ videntur, ob verba mox
subiecta. *Non crediderunt ergò iudæi de illo.*
Contra, videntur conuersæ, ob verba im-
mediatè, dictæ interrogationi annexa. *Qui*
aperuit oculos tuos. alii enim potius addidif-
sent *Qui sabbathum non custodit.* Verum
forte ab vtraq; factione hæc quæstio posi-
ta est, cum enim inter se essent discordes,
cõmmuni consensu illum iudicem consti-
tuerint, & ita obstinati quæstionem incho-
arunt, *Tu quid dicis de eo?* conuersi verò reli-
quum addiderunt. *Qui aperuit oculos tuos.*
cum proposito, vt posita ob oculos benefi-
cii magnitudine liberius proficeretur veri-
tatem, sicut & fecit, dicens.

QVIA PROPHECIA est. Noto hic, inquit
Intellectus, primo conuersorum modestiã,
quod non sint ex hoc responso ipsis fauen-
te facti insolentiores, & aliis insultarint, sed
tantum spectarint confirmacionem veritatis.

Hic *est filius vester?* Cum causa cecidif-
sent obstinati, non conquierunt, sed no-
uam moliti sunt technam, vt suæ libidini
satisfa-

satisfacerent, aduocant parentes, sperantes se ab illis, quoniam plebei & viles homines essent, ac proinde timidiore, extorsuros, vt vel negarent filium suum cæcum natum, vel mentirentur Christum cum eo clam egisse vt se cæcum fingeret. Id enim indicare videntur verba illa. *Quem vos dicitis, quia cæcus natus est.* q. d. vos spargitis filium vestrum esse cæcum natum; consultius foret, si nō sparsissetis: iam cum sparseritis, rationem reddite. *Quomodo ergo nūc videt?* quod si non potestis, palinodiam canite, ne vos dicti pœniteat.

SCIMVS, *quia hic est filius noster, & qui cæcus natus est.* Mediocritatem in responso secuti sunt, quia demonstrarunt se, partim audaces & veridicos, confitendo esse suum filium, & cæcum natum, partim timidos, & fortè nec veraces, negando se nescire, quomodo visum recepisset: cognoscere enim potuerant ex filio. verum metu Iudæorum nimio prohibiti sunt, vt ait Euangelista, à sincera confessione: nec eorū testimonium plus valuisse quam filii iam ætate proe-cti: quicquid enim dicturi erant, id ex ore solius filii prodissset, vnde aiunt. *Ætatem habet, ipse de se loquatur.* Noto præterea in illis duo metus signa. Primum est, quod cum

illis duo metus signa. Primum est, quod cum ex confessione miraculi facti minimè sequeretur eos credere Christum esse Messiam, tamen de ea re conticuerint. timidus enim non solum malum, sed etiam speciem & umbram mali reformidat. Alterum est, quod quicquid facti sunt, quasi per transennam enuntiarint, dicendo, *Scimus, quia hic est filius noster*. verum alterū, quod inficiati sunt, quia in eorum damnum & exitiū tendebat, duplici formula verborum negarūt. *Quomodo autem nunc videat nescimus. aut qui eius aperuit oculos nos nescimus* significanter autem vsi sunt pronomine, Nos, videntur mihi duo isti miselli, repræsentare quosdā in religione tyrones nouos, sed tepidos, qui optarēt se gratos esse Deo pariter & mundo, & vt vulgo dicitur, duab. sedere sellis, quod Christus pronūciauit impossibile *Nō potestis, inquit, Deo seruire & māmonæ.* Matt. 6.

Da Gloriam Deo. Cum Pharisei nihil extorquere possent à parētibus, rursus adorti sunt bonum cæcum, eiusq; conscientiam in testē veritatis aduocarunt exigentes, vt non secus de ea sentētiam ferret, ac si staret corā omnium rerum inspectore & iudice Deo: quod fecerunt, vt vel aliquod exprimerent scædus in initum à Christo cum illo de simula-
 Z tione

mione cæcitatís, vel cæcum inducerent, vt non Christo, sed Deo suam illuminationem acceptam ferret.

Nos scimus, quia hic homo peccator est. Emphasis est in pronomine Nos. ac si dicerent: Crede nobis, vt hominibus eximia doctrina & sanctitate præditis, Est & emphasis in verbo scimus, q. dicant, certo & exploratè cognoscimus, non dubitanter, & per suspicionē duntaxat. Obseruo in hoc modo loquendi vitium detractionis, quando Christum absentem asseuerant esse peccatorem, quæm præsentem non asseuerarent: dixisset enim illis, quod alias dixit *Qui ex vobis arguet me de peccato.*

Si peccator est, nescio. Sciebat certe cæcus cum non esse peccatorem, quia paulo ante vocarat eum prophetam, id est, iustum & sanctum. Sensus ergo est, Nescio, id est, non opus est iam hæc disputare & discutere, peccator sit, necne. Hoc modo respondendi declarans, se eorum opinionē non solum æstimare falsam, sed etiam vsq; adeo friuolam & malignam, vt prorsus indigna sit responsione. Vbi voluntas dicit. Propono in posterum fugere disceptationes & lites, quæ solent in colloquia incidere, maxime quando res maioris momēti inde turbantur aut

impe-

impediuntur. Similiter statuo me, quoties in sermonem friuola quædam & inutilia, refutationeque digna inducta fuerint, quantumque possum modestia saluo auctorum honore & verecundia, redarguturum.

Vnum scio, quod cum essem cæcus, modo vido. Quoniam cordi illi erat miraculū patefacere, nō dubitavit hac verborū forma uti.

Quid fecit tibi? Quoniam astuabant desiderio eripiendi gloriam Christo, eandem questionem, iterum atq; iterum inculcant: spe vana, credo illecti, illum in aliqua euariaturum, immemoremque ante dictorum futurum. Verum ille animo erectior factus, audacter occurrit. *tum dixi, vultisne iterum audire?* Qualem audaciam suggerit spiritus Dei, & bona conscientia, secundum illud Psalmistæ. *Loquebar de testimoniis tuis in conspectu regum, & non confundebar.* Psal. 118.

Nunquid & vos ex discipulis eius vultis scire? Nam animaduertit, Pharisæos capitali odio Christum persequi, & ideo vndique criminandi occasiones quæstuisse. Nilominus valde prudenter indicavit se in eam opinionem venisse, ideoque toties examen huius miraculi ab ipsis iteratū, ut possint certo explorare eius veritatē, ac deinde si discipuli eius fierent, solidā conuersionis

suæ causam redderent. Noto adhæc vocem
 FIERI, qua ostendit se iam satis instructum
 in modo adiungendi se Deo, conuenienter

Ioan. 1.

Ioan. 6.

illi Christi dicto. *Non vos me elegistis, sed ego
 elegi vos.* Et alibi, *Nemo venit ad me, nisi pa-
 ter meus traxerit eum.* Obseruo & particu-

lam ET, quæ non obscure insinuat se iam fa-
 ctum discipulum, & ideo illos inuitabat. V-

bi voluntas dicit. *Constituo in animo meo,
 & ego, quoniam spiritus diuini proprium*

est alios ad diuinum seruitium trahere, me-
 minimum bono vitæ exemplo multos at-

tracturum ad faciendum officium Christia-
 no homine dignum: sicut fecit S. Andreas,

qui simulatque in notitiam Christi venit, ut
 indicauit fratri suo Petro, dicens, *Inuenimus*

Ioan. 1.

Messiam, cumq; ad Christum adduxit. Idem
 fecit S. Philippus adducens Nathanaelem.

Tu Discipulus eius sis, Responsum est Pha-
 risæorum, per modum iniuriæ vel contu-

melicæ prolatum, ut affirmat S. Basilius Reg-
 breuiorum 24. his verbis. *Conuictum est, seu*

*maledictum omne verbum, quod eo animo pro-
 fertur, ut ex eo contumelia seu ignominia alter*

*afficiatur: licet verbum ipsum per se non videat-
 ur contumeliosum, atque hoc manifestum est*

*ex Euangelio. In eo enim dicitur. Et maledi-
 xerunt ei. Sensus ergo est. Tu homo indoctus*

& im-

& improbe, sis istius scelerati hominis auditor, per nos licet. Hic quoq; obseruo impudentiam impiorum hominum, qui veritate conuicti erumpunt mox in contumelias & verba probrosa.

Nos autem Moysi discipuli sumus. Anteferrunt Moysen Christo, causamque reddunt, quod sciant Deum locutum Moysi, de Christo autem nesciant, vnde sit. Hic noto ex prauo affectu corrumpi iudicium intellectus. quia vel ex eo solum quod in scriptura legerant, vel ab aliis narrari audierant, credunt Moysen collocutum cum Deo, & tamen asseueranter iactant se scire. *Nos scimus.* De Iesu vero aiunt, nescimus vnde sit, cum tamen oculis suis cernerent tam grandia ab eo patrari miracula.

In hoc est mirabile. Aduerto sensum huius boni cæci animum magis magisq; inflammati: nam nunc palam omni excluso vel pudore vel metu suscipit Christi defensionem. Est vero emphasis in pronomine *hoc*, vt verborum illorum hic sit sensus Nō possum satis mirari, homines tam eruditos latere potuisse, cæcum natum non posse vlla virtute humana, sed tantum diuina illuminari, maximè si oculus illi nullus ante fuerit. quibusdam enim cæcis oculos habentibus,

bus, & ob accidens aliquod facultate cer-
nendi destitutus, ars medicinæ potest vsum
videndi restituere, non tamen potest resti-
tuere pupillam, quæ mihi restituta est. Itaq;
meo iudicio deberetis cõcludere hunc ho-
minem missum esse à Deo, quandoquidem
diuina sunt eius opera.

*Scimus autè, quia peccatores Deus non ex-
audit.* In plurali numero dicit, scimus, vt in-
dicaret axioma illud esse cõmune, hominũ
etiam idiotarum, nempe nõ exaudiri à Deo
peccatores, sed eos tantũ qui intimo corde
eum colant, eiusq; mandatis obsequantur.
Hic voluntas dicit. Statuo diuina iuuante
gratia, me deinceps integræ & exactæ diui-
norum mandatorum, ac præterea etiam re-
gularum mearum obseruationi strenuam
operam daturum, vt quando in orationibus
Deũ precabor, vt liberet me ab aliqua ten-
tatione, afflictionè ve, vel vt singularem im-
pèriat gratiam, confidere queam me exau-
ditum iri. Hic offert se occasio examinandi
duas quæstiones. Vna est, sitnè verũ Deum
non exaudire peccatores? Altera, an pecca-
tores non possint facere miracula? Sed quia
speculatiuæ sunt data opera eas prætermi-
to, vt patèã documento initio libri tradito.

A seculo non est auditum Deprehendo in
hoc cæco mirabiles diuinæ gratiæ effectus

naur

nam in intellectu video magnam accessio-
nem factā ad rerum diuinarum notitiam:
in voluntate verò robur liberè annunciādi
miracula Christi. Sumit enim hic probandū
Christum non esse peccatorē, ex eo quā prin-
cipio mundi nullus cæcus natus ab homine
peccatore sit curatus. Et opinor eū hac ge-
nerali loquendi forma etiam comprehen-
disse Moysen, vt eum indicaret postponen-
dum Christo, quem illi præulerant. Vnde
disco, quanta modestia in sermone seruan-
da sit, quantusq; honor sanctis, hominibus-
que virtute præditis sit deferendus.

In peccato natus es totus. Hypocrisis diu
ocelati nequit. Finxerunt hæcenus Phari-
sæi se strenuos obseruatores legis, & gloriæ
diuinæ defendendæ studiosos, vt voto suo
potirentur: Iam vero quia vident se frustra
laborasse larua hypocrisis detracta, palā de-
clarant fastū, quē intus in pectore aluerunt.
Siquidem à cæco conuicti, Christū esse ho-
minem diuinū, conuertuntur ad iniurias &
opprobria, obiiicientes illū peccatis esse ple-
nū, in corpore & anima, in corpore ratione
cæcitatē, in anima ratione culpæ. Id. n. vno
sensu designat vox TOTVS. Alio vero potest
significare totū vitæ tempus, quasi à primo
natali die fuerit obnoxius peccatis. Potest

& tertius esse sensus, vt quantus est, quantumq; habet sit peccato obnoxium; & cæcitas, & mendicitas, & generis humilitas, & sermonis imprudentia, aliaq; id genus.

Et tu doces nos? In utroq; pronomine magna est emphasis, magnamq; eorum demonstrant superbiam. Sic enim loqui voluisse videntur. Tu homo idiota, plebeie, ignorans, mendice, & à Deo custigate ob peccata audes docere nos, qui sumus legis peritissimi, omniaq; intelligimus, quæ in ea continentur. Nos inquam, qui nec sanctitate quidem vitæ cuiquam cedimus. nos, à quibus tu hesterno die eleemosynam minimi oboli postulares. Quo responso egregie mentis suæ demonstrarunt cæcitatem, existimâtes hominem illum, quoniam cæcus natus esset, non posse à Deo sic in rebus diuinis instrui, vt ipsos docere posset. Contrariū affectum humilitatis obseruauit S. Ambrosius li. 2. in Lucam, in persona B. Virginis, quæ etiam si perfecte illustrata esset à Deo, tamen à simplicibus pastoribus discere non erubuit. *A pastoribus, inquit, etiam Maria fidem colligit. à pastoribus populus ad Dei reuerentiam congregatur. mirati. n. sunt de his, quæ dicebantur à pastoribus. ad ipsos. Maria autem conseruabat omnia verba hæc, conseruens in corde suo.*

Et

ET EIECERVNT eum nempetanquam indignum suo consortio. Erant enim ex illo arrogantium hominum genere, de quibus quidam propheta scripsit: *Qui dicunt, recede longe à me: noli me tangere, quia mundus sum.* Nec dubito eum ignominiosissimè ab illis explosum, cū oris sibilis, complosione manuum, excussione pulveris, ac forte etiā lapidum eiaculatione,

AVDIVIT IESVS, *quia eiecerunt eum.* Salutaris illi fuit hæc ignominiosa eiectio, quia Dominus, simulatque eum cognoverit, (vtnunquam deserit suos, maxime autē amore sui aliquid perpeffos,) studiosè eum per vias quæsiuit, & reperto dixit. *Tu credis in filium DEI.* Vbi obseruo, Dominum, cum vellet ei corporalem donare visum, non exegisse ab eo consensum. sicut nunc facit; cum vult animæ donare visum spiritualem. Cuius causa est, quod ad fidem suscipiendam nostrum requiratur liberum arbitrium, secundum illud Augustini dictum. *Qui fecit te sine te, non Aug. ser. 15. de verb. Apost.* *saluabit te sine te.* Noto etiam modestiam Domini, nec enim, licet filius DEI esset, dixit. *Tu credis in me?* deinde dexteritatem in catechizando. Modo siquidem illo loquendi insinuauit, ipsum in se tanquam Deum & hominem credere.

Z s QVIS

QVIS es Domine, Et credam in eum? Promptissimè non solum credidit, sed etiam factis monstravit. Simulatque enim audiuit. Et Vidisti eum, & qui loquitur tecum, ipse est. respondet, Credo Domine, ore nimirum confitendo, quod credebat in corde, & genibus flexis adoravit eum, nam subiicit Evangelista, Et proci dens adoravit eum. Memoria huc apportat responsum Samaritanarum Domino datum. Ego sum, qui loquor tecum. Quod conferens cum illo Intellectus, dicit. Apertè dixit illi mulieri, se esse Messiam quem ipsa dicebat venisse. hic autem non apertè. Cuius rei causa est, quia multi alii, maximè Pharisei præsto erant, vnde conveniebat ut modestè de se loqueretur. Cum autem cæco dixit. Ego sum, qui loquor tecum, solus soli locutus est. Vnde disco, inquit voluntas, non predicare meas laudes, nisi necessitas urgeat; & cum viderit, parè & modestè. Finis huic Meditationi imponitur sequenti Colloquio.

DOMINE, quoniam venisti ad illuminandos cæcos, illumina obsecro cæcam animam meam, ut sua mala interna externaque rectè obseruare queat, & deprehendere, ac deprehensa oculis tuæ diuinæ maiestatis obicere, ut plenam consequatur indul-

Joan. 4.

dulgentiam. Confido benignissime Saluator, te illuminaturum me, quoniam petiui, cum illuminaueris cæcum à nemine rogatus.

PATER NOSTER.

AVE MARIA.

PARADIGMA MEDITATIONIS
in Puncta simul &
Textum.

C A P. VI.

Ro huius Meditationis argumento existimaui maxime idoneam fore *Orationem Christi in horto Gethsemani*, tum quia varia in ea occurrunt personæ, sermones, & facta: tum quia intra unum punctum & alterum multa se offerunt ruminanda. Diuidetur autem mote consueto in tria puncta.

¶ : O : ¶

PVN-